

4. Jarduketa-ildoak eta ekintzak

4.1. Helburuak eta jarduketa-ildoak

Definitutako helburu instrumentalen egiturari jarraituz, Adikzioen VIII. Planean 20 jarduketa-ildo eta 58 ekintza biltzen dira, hurrengo orrialdeetan jasotzen den bezala.

A HELBURUA

Portaera osasungarriak sustatzen dituzten eta adikzioa eragiten duten substantzien eta jokabideen kontsumoa desnormalizatzen laguntzen duten inguruneak aktibatzea, eskuragarritasuna eta eskaintza murrizteko egiturazko neurriak barne.

Ebidentziak egiaztatzen du adikziozko substantzien kontsumoa edo jokabideak gertatzen diren ingurunea aldatzeak, hau da, ingurumen-prebentzioan oinarritutako esku-hartzeak, eraginkortasun-maila handia lortzen duela. Horregatik, helburu honen barruan, pertsonak erabakiak hartzen dituzten testuingurua aldatzea helburu duten jarduketa-ildoak sartu dira, inguruneak indarguneak maximizatuko dituzten eta egon daitezkeen eragin negatiboak minimizatuko dituzten esku-hartzeen bidez.

Horri helduz, portaera osasungarriak sustatuko dituzten inguruneak eta komunitateak sortzen lagundu nahi da. Badira zenbait elementu adikziozko jokabideetan aukera osasungarriak erraztu eta desberdintasun sozialak murrizten dituztenak, hala nola hiri-espazioaren konfigurazioa, kerik edo alkoholik gabeko inguruneak, adikzio-substantzien eskaintza murrizteko eta kontrolatzeko politikak, aisialdi osasungarrirako alternatibak, eta adikzioak eragiten dituzten faktore sozialak aldatzeko eta komunitatearen gizarte-kohesioa sustatzeko jarduketak.

Eremu komunitarioari dagokionez, pertsonarengandik hurbilen dauden inguruneen eta eragileen propulzio-balioa nabarmentzen da, proposatutako esku-hartzeetan eragile komunitarioen inplikazioa eta parte-hartzea bilatuz. Puntu honetan, garrantzitsua da udalen zeregina, bertako pertsonekin eta komunitateekin duten hurbiltasunagatik.

Horretarako, Planak egiturazko determinatzaileen eta ingurune komunitarioaren gainean jardutea planteatzen du, sektore anitzeko eta lankidetzazko ikuspegiarekin, **3 JARDUKETA-ILDO** jorratuz:

1. Egiturazko neurriak bultzatzea, ingurune osasungarrien garapenean aurrera egiteko.
2. Adikzioa sortzen duten substantzien eskaintza murriztearekin eta kontrolatzearekin erlazionatutako esku-hartzeak indartzea, inplikaturako eragileen arteko koordinazio hobearen bidez.
3. Araudia modu eraginkorragoan aplikatzeko bidean aurrera egitea.

B HELBURUA

Osasuna eta prebentzioa sustatzeko programak indartzea eta hobetzea, bizitzaren ibilbidearen ikuspegitik, eta pertsonen kapital emozionala eta bizitzarako trebetasunak indartzen sakontzea.

Osasuna sustatzeko eta adikzioak prebenitzeko programak bizitzaren ibilbidearen ikuspegitik indartu, hobetu eta berritu nahi dira, jokabideetan eta erabakiak hartzean eragina duten faktoreek bizitzan zehar eboluzionatu egiten dutela kontuan hartuta. Hori dela eta, helburu honen jarduketa-ildoak xede-biztanleriaren adinera egokitzeko asmoz definitu dira, dagoen ebidentziaren arabera.

Era berean, proposatutako jarduketa-ildoak zehazteko, kontuan hartu da nolako eraginkortasuna duten ebidentzia zientifikoaren arabera, prebentzioa zer inguruetan garatzen den (familiakoa, hezkuntzakoa, komunitarioa eta lanekoa) eta nolako arrisku-maila duten xede-biztanleek (prebentzio unibertsala, selektiboa eta adierazia).

Ildo horretan, gurasoen gaitasun eta trebetasunetan oinarritutako familiako esku-hartzeak nabarmendu dira ebidentziari buruzko azterlanetan, eraginkortasun handia dutelako, bai familiako esku-hartze unibertsalean, bai kalteberatasun-egoeran dauden familiei zuzendutako esku-hartzeetan. Eskola-eremuan, bestalde, lehenetsunez jotzen dira gizarte-gaitasunen eta trebetasun pertsonalen garapenean oinarritutako ikuspegiak, ingurunea edo eskola-giroa hobetzeko politikak eta hainbat ikuspegitan oinarritutako esku-hartzeak.

Horrez gain, Plan honetan beharrezkotzat jotzen da lan-arloan prebentzio-jarduketak indartzea, biztanleria aktiboaren bizitzan ingurune garrantzitsua baita.

Azkenik, genero-ikuspegia zeharkako faktore gisa nabarmentzen da jarduketa-ildo guztietan.

Bizitzaren ibilbidearen ikuspegiaren arabera, helburu hori **5 JARDUKETA-ILDOTAN** banatzen da, bat bizitzako etapa bakoitzeko (haurtzaroa, nerabezaroa, gaztaroa, helduaroa eta zahartzaroa), eta jarduketa horiek guztiak osasunaren sustapena eta adikzioen prebentzioa indartzeko printzipioaren mende jartzen dira.

C HELBURUA

Gizarteratzeko tratamendu-, asistentzia- eta laguntza-zerbitzuak indartzea eta hobetzea, ekitate-ikuspegiarekin eta kalteberatasun-egoeran dauden pertsonen arreta berezia eskainiz.

Adikzioek eta adikziozko jokabideek eragindako kalteak minimizatzeko helburuarekin, tratamendu- eta asistentzia-zerbitzuak indartzea eta hobetzea planteatzen da, premien ikuspegi integralarekin eta problematikak aintzat hartzen dituzten ibilbide argiekin. Profilen premia soziosanitarioetara ahalik eta gehien egokitutako erantzuna eskaini nahi da, kolektibo kalteberenetan arreta berezia jarritz, hau da, patologia duala edo patologia anitz dituzten pertsonetan, iraupen luzeko kontsumitzaileetan, bazterkeria handiko egoeran dauden pertsonetan edo barneratze-zentroetan substantziak kontsumitzen dituztenetan, besteak beste.

Adikzioak dituzten pertsonentzako arreta modu integralean eta pertsona bakoitzaren berezitasunak errespetatuz emango dela bermatu nahi da, bakoitzaren premien arabera, eta prestazio publikoetarako ekitatezko eta berdintasuneko sarbidea ziurtatuz. Era berean, eragina jasan duten pertsonak beren ingurune komunitarioan era normalizatuan gizarteratzeko urratsak ematen jarraitzea planteatzen du Planak, baita adikzioei lotutako estigma saihestea ere.

Era berean, programa, zerbitzu eta jarduketa guztietan genero-ikuspegiari erantzutearen garrantzia jasotzen da, eta adikzioarekin batera genero-indarkeria bezalako beste egoera batzuk gertatzen diren egoeretan berariazko abordatzeak ezartzen dira.

Helburu honen barruan **4 JARDUKETA-ILDO** sartzen dira:

1. Adikzioak dituzten pertsonentzako arreta-ibilbideak garatzea eta ezartzea, arazoak kontuan hartuta eta profil guztietara egokitutako erantzuna eskainiz.
2. Asistentzia- eta gizarte-premia espezifikoak dituzten pertsonen ibilbideak egokitzen zaizkiela bermatzea.
3. Adikzioak dituzten pertsonen gizarteratzen laguntzea eta haiei lotutako estigma murriztea.
4. Jokoarekin eta teknologien gehiegizko erabilerarekin lotutako jokabide problematikoak dituzten pertsonen arreta integrala indartzea.

D HELBURUA

Adikzioen arloko ezagutza eta berrikuntza garatzea eta zabaltzea.

Ezagutza sortzea eta zabaltzea funtsezko helburua da adikzioekin lotutako arazoei oinarri zientifiko eta eraginkor handiagoarekin heltzeko.

Horrela, funtsezko gaietan ikerketa eta berrikuntza indartzearen aldeko apustua egiten du Planak; besteak beste, adikzioetan dauden genero- eta gizarte-mailako desberdintasunetan, patologia dualean edo psikofarmakoen kontsumoa areagotzearen arrazoietan. Horretarako, funtsezkoa da unibertsitateekiko eta ikerketa-zentroekiko harremana sendotzea, bai eta beste behatoki eta erlazionatutako erakunde batzuekiko koordinazioa hobetzea ere.

Prestakuntza da Planaren beste ildo nagusietako bat, bai osasun arloko profesionalentzat, bai prebentzioko espezialistentzat eta lotutako beste eragile batzuentzat.

Azkenik, politiken eta programen ebaluazio sistematikoa bultzatu nahi da, eta jarduketan diseinua sustatu, eskura dagoen ezagutza zientifiko onenean oinarrituta.

Helburu honen barruan, **4 JARDUKETA-ILDO** zehaztu dira:

- 1.** Adikzioen arloan ikerketa eta berrikuntza sustatzea.
- 2.** Profesionalen aholkularitza- eta trebakuntza-jarduerak bultzatzea.
- 3.** Adikzioen esparruko politiken eta programen ebaluazioa indartzea.
- 4.** Adikzioen arloko jardunbide egokiak eta ibilbidea aintzatesteko sistema indartzea.

E HELBURUA

Adikzioen Planaren ezarpenean sektore arteko ekintza eraginkorragoa finkatzea.

Adikzioen Plan hau zeharkakoa eta sektore anitzekoa denez, beharrezkoa da sektore arteko ekintza eraginkorragoa sustatzea eta adikzioekin lotutako eragile guztien arteko sareko lana bultzatzea.

Politika Guztietan Osasuna izenekoaren ikuspegitik, Planak adikzioetan eragina izan dezaketen politika sektorialek adikzioen murrizketan duten eragin positiboa maximizatzen lagundu nahi du.

Bestalde, funtsezkotzat jotzen da tokiko erakundeekin eta hirugarren sektorearekin sareko lana indartzen jarraitzea, funtsezko eragileak baitira programak diseinatzeko eta abian jartzeko; horrez gain koordinazio soziosanitario handiagorantz aurrera egitea ere funtsezkoa da.

Helburu honen barruan, **4 JARDUKETA-ILDO** zehaztu dira:

1. Adikzioekin erlacionatutako politika sektorialek adikzioen murrizketan duten eragin positiboa maximizatzen laguntzea.
2. Toki-erakundeekin eta hirugarren sektorearekin sareko lana sendotzea eta bultzatzen jarraitzea.
3. Adikzioen arloko koordinazio soziosanitarioa bultzatzea.
4. Planaren garapenaren jarraipenerako eta aholkularitzako egitura iraunkorra bultzatzea.